



University of Twente

Aandachtspunten n.a.v. controle WT VWS 2021

6.12e

9 mei 2022



Doel van de presentatie

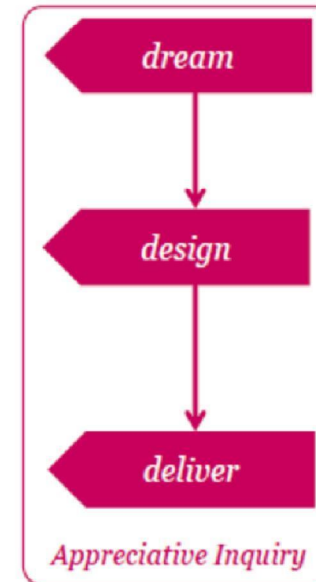
- **Bevindingen delen en in gesprek over oplossingsrichtingen**
- Wat is de oplossing en hoe komen we daar?





Agenda

1. De tien belangrijkste bevindingen bespreken (de huidige situatie);
2. Het droomscenario bespreken per bevinding (waar willen we naartoe, wat moet daarvoor gebeuren en welke acties heeft de DG (VWS) al ondernomen?);
3. Afsluiting, vervolgstappen en ruimte voor vragen.





BEVINDINGEN ADR



Bevinding 1: Ontbreken objectieve onderbouwing geleverde goederen/diensten tegen juiste tarief

CONTEXT

Reguliere procedures VWS niet gevolgd en procedures nog niet toegespitst bij Dienst Testen en PD COVID-19. Onderbouwing prestatieverklaring (levering) onvoldoende en niet vast te stellen of gefactureerde tarief juist is. O.a. bij zelftesten, testen laboratoria (validatie CoronIT), uitvoering testen, vaccins, etc.

KERN

Focus op bestrijding pandemie heeft geleid tot de keuze geen prioriteit te geven aan inrichting en uitvoering AO/IB. Bij afsluiten overeenkomsten beperkt aandacht voor wijze van vaststellen overeengekomen prestaties.

GEVOLG

Onrechtmatig handelen of rechtmatigheid handelen (juistheid facturen) is achteraf niet vast te stellen. Niet duidelijk of overeengekomen prestaties ook feitelijk geleverd zijn.





Bevinding 2: Beheersing inkoopproces nog steeds onder druk door (spoed) inkopen COVID-19

CONTEXT

Reguliere inkoopprocedures niet gevolgd bij Dienst Testen en PD COVID-19. Inkooptrajecten niet reproduceer onderbouwd in inkoopdossiers. Toepassing dwingende spoed onvoldoende toegelicht (achteraf) of ten onrechte. Afwijkingsprocedure niet (vooraf) nageleefd. Onvolledig contractenregister. Afweging keuze inkoop versus subsidie/bijdrage niet gemotiveerd en gevolgen onvoldoende uitgewerkt.

KERN

Focus op bestrijding pandemie heeft geleid tot de keuze prioriteit te geven aan het afsluiten van de overeenkomsten en niet aan de vastlegging van de overwegingen. Personele bezetting regelmatig gewijzigd waardoor achteraf reconstrueren moeilijk was.

GEVOLG

Onrechtmatig gehandeld of rechtmatig handelen is achteraf niet vast te stellen. Het betreft hier de naleving van de aanbestedingsregelgeving. Gebrekkige inkoopdossiers en overeenkomsten leiden tot moeilijk te controleren facturen of disputen met leveranciers.





Bevinding 3: Voldoende onderbouwing nodig voor afwikkeling voorschotten SON en GGD GHOR

CONTEXT

Alle uitgaven 2021 aan Stichting Projectenbureau GGD GHOR en Stichting Open Nederland zijn verantwoord als voorschot, totdat voldoende zekerheid over de geleverde diensten is verkregen om deze te kunnen afrekenen.

KERN

VWS moet verantwoordingsafspraken en controleafspraken nog formeel vastleggen om voldoende zekerheid te krijgen voor afrekening voorschotten. Over 2020 heeft accountant GGD GHOR een controleverklaring met oordeelonthouding afgegeven. Risico voor 2021 ook aanwezig.

GEVOLG

VWS moet vaststellen of de op te leveren verantwoording en de daarop uitgevoerde controles voldoende zijn voor de rechtmatige afrekening van de voorschotten waarbij VWS op objectieve wijze voldoende zekerheid moet hebben over de in rekening gebrachte goederen en diensten.





Bevinding 4: Afrekening voorschotten Mediq vraagt samenwerking partijen

CONTEXT

VWS heeft aan Mediq in 2020 en 2021 voor € 1,5 miljard aan voorschotten verstrekt voor de aankoop van PBM en testmaterialen die nog afgerekend moeten worden.

KERN

De verstrekte voorschotten aan Mediq kunnen pas afgerekend worden als de controleverklaring van EY over boekjaar 2020 en de controleverklaring van ADR bij de finale afrekening zijn afgerond. Afwikkeling op korte termijn vraagt medewerking van alle partijen.

GEVOLG

Voorschot blijft onnodig lang openstaan, terwijl de voorraden PBM's en testmaterialen al juridisch zijn overgedragen en het bedrag uit de voorlopige eindafrekening al is terugontvangen.





Bevinding 5: Af te rekenen voorschotten m.b.t. de bijdragen aan GGD'en en veiligheidsregio's inzake meerkosten vergoeding

CONTEXT

- Bestuurlijke afspraken (controleprotocol) zijn niet nageleefd.
- Analyse M&O-risico's ontbreekt.
- Voorschotten 2020 zijn in 2021 niet afgerekend;
- Het is (ons) nog onvoldoende duidelijk o.b.v. welke informatie de afrekeningen over 2020 en 2021 in 2022 plaats gaan vinden

KERN

- Het is de vraag of de verantwoordingsinstructie leidt tot de benodigde informatie voor VWS om te kunnen afrekenen;
- Focus op mogelijke M&O-risico's ontbreekt;
- Beperkte aandacht voor de benodigde informatie en onderbouwingen en uitkomsten van de door de huisaccountant uitgevoerde controlewerkzaamheden

GEVOLG

- Voldoende zekerheid is achteraf niet vast te stellen indien de huisaccountant (van de partijen zonder controleverklaring) met onvoldoende diepgang de controlewerkzaamheden heeft uitgevoerd (Niet duidelijk of overeenkomen instructies ook tot voldoende zekerheid leiden);
- Onduidelijk is welke M&O-risico's zich mogelijk voordoen en dus welke impact deze hebben;
- Onduidelijk welke informatie VWS als uitgangspunt neemt voor de afrekeningen.





Bevinding 6: Kassiersfunctie CIBG: Ontbreken van o.a. duidelijke begrotings- en verantwoordingsafspraken

CONTEXT

In 2021 zijn verschillende taken betreffende aanschaf van apparatuur en materialen en het beheer van de voorraden bij het CIBG belegd. Deze taken zijn overgenomen van Mediq/LCH en van GMT.

KERN

Onderscheid tussen bijdrage agentschappen en uitgaven op inkoopopdrachten van VWS was onduidelijk. CIBG/LCH heeft contracten in uitvoering genomen die door VWS of Mediq/LCH waren afgesloten. CIBG is geen eigenaar, maar kassier. Dit betekent dat de opbrengsten en uitgaven via de balans met VWS worden verrekend. VWS moet hierdoor verplichtingen, de uitgaven en voorschotten daarop verantwoorden.

GEVOLG

In P14 uitvoeren van correctieboekingen om de verantwoording in lijn te brengen met wie de verplichtingen was aangegaan. Duidelijke afspraken nodig over taken CIBG, wie contracten afsluit (CIBG of VWS) en hoe dit in de begroting en verantwoording te verwerken (bijdrage of opdrachten).





Bevinding 7: Kwaliteitsverbetering toepassing wet- en regelgeving nodig

CONTEXT

Bij nieuw beleid moet het Parlement voorafgaand geïnformeerd worden (zowel beleidsmatig als financieel). Dit is voor de corona gerelateerde uitgaven niet altijd tijdig gebeurd.

Bankgarantie of instemming Min.Fin. niet aanwezig bij verstrekken van voorschotten.

KERN

Focus op toepassing juiste wet- en regelgeving (naleving comptabiliteitswet). Hierbij dient ook rekening gehouden te worden met de juiste instrumentkeuze.

GEVOLG

Onnodige begrotings-onrechtmatigheden bij niet naleving artikel 2.27 CW.
Onrechtmatig handelen bij niet opvragen bankgaranties.
De instrumentkeuze bepaald hoe voorschotten in de komende jaren afgerekend gaan worden; verkeerde keuze leidt tot bemoeilijking afwikkeling voorschotten.





Bevinding 8: Kwaliteitsverbetering financiële administratie nodig

CONTEXT

Veel bevindingen m.b.t. juiste en volledige vastlegging van o.a.: aangegane (garantie) verplichtingen, juiste en volledige vastlegging en afrekening van voorschotten. Veel correctieboekingen nodig doordat 1e en 2e lijn fouten niet geconstateerd hebben.

KERN

Focus op bestrijding pandemie heeft het functioneren van de financiële functie (zowel 1^e als 2^e lijn) onder druk gezet. Eigenaarschap 1^e lijn verdient aandacht.

GEVOLG

Niet tijdig opleveren van een kwalitatief voldoende verantwoording en ontbreken inzet in rechtmatig handelen. Nagaan hoe bepaalde voorschotten in de komende jaren afgerekend gaan worden.





Bevinding 9: Afspraken en toezicht VWS op Intravacc B.V. niet helder belegd

CONTEXT

Financierings- en verantwoordingsafspraken zijn nog niet helder belegd. In 2021 heeft VWS een deel van bedrijfsvoeringskosten van Intravacc B.V. direct gefinancierd.

KERN

Rechtstreekse financiering van bedrijfsvoeringskosten is niet passend bij een zakelijke relatie met een B.V..

GEVOLG

Rechtstreekse financiering is te typeren als verliescompensatie en kan mogelijk ook leiden tot ongeoorloofde staatssteun. Dit heeft als consequentie dat verplichtingen en uitgaven in de verantwoording van VWS als onrechtmatig worden aangemerkt.





Bevinding 10: Verdere uitwerking voorraadbeheer nodig

CONTEXT

In 2021 zijn zelf- en sneltesten, vaccins en overige goederen ingekocht. Deze zijn uitgeleverd of opgeslagen in een magazijn. Duidelijke centrale regie, uitwerking en monitoring van het beheer moet nog plaatsvinden. Uitwerking in procesbeschrijvingen, beheersingsmaatregelen en interne controles op basis van risicoanalyse.

KERN

De "Aanwijzing materieel beheer" is door VWS opgesteld; het beheer moet nog wel per voorraadsoort worden uitgewerkt. Ook moeten afspraken gemaakt worden met dienstverleners die voor VWS de voorraden beheren. Specifiek nog aandacht nodig voor donaties/schenken en het afstoten van overtollige en incurante voorraden volgens wettelijke kaders (DRZ).

GEVOLG

Centraal inzicht, regie, uitwerking en uitvoering van het beheer per soort voorraad en monitoring daarvan zijn nodig voor een toereikend materieel beheer.





HOE NU VERDER?



Vooruitkijken

- Wat is de **ideale** situatie? Hoe voorkomen we dat we volgend jaar dezelfde bevindingen hebben?
- Welke **bevinding** wil VWS daarvoor (met prioriteit) oppakken? Focus op de **kern**.
- Hoe ziet de oplossing er concreet uit?
 - Welke factoren spelen een rol?
 - Welke directies zijn betrokken?
 - Welke systemen zijn betrokken?
 - Welke personen zijn betrokken?





Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

5.1.2e